

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre — 180 Lel.
 Fél évre — 90 Lel.
 Egy negyed évre 45 Lel.
 Egy órára — 15 Lel.

Hirdetők
 árnyabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesül
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 381.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvárdul Regelo Ferd
 nand L. (Jósef főh.-ut) 21
 TELEFON-SZÁM 18.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, június 5.

Ujból megindul a nemzetközi gyorsvonat.

(Az Orient-expressz árait még nem állapították meg. — A magyar személyzet nem jöhet át a határon.)

Az egy hétig vajudó gyorsvonatkérdés végre ismét meghozta a Magyarországgal való gyorsvonat közlekedés újbóli zavartalan felvételét. A nemzetközi gyorsvonat ugyanis keddtől kezdve ismét rendszeresen közlekedik Bucuresttől Budapestig. Már most szó van arról is, hogy a nemzetközi gyorsvonat ismét a teljes régi járatán fog közlekedni Bucuresttől Bécsig. A nemzetközi gyorsvonat kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap indul Budapest felé, míg az ellenvonat kedden, szerdán, pénteken és vasárnap megy Bucuresti felé. Az aradi vasutagazgatóság a CFR. bucurestii központjának utasítására már napokkal ezelőtt érintkezést keresett táviratilag a MÁV. igazgatóságával és sikerült a gyors közlekedésénél felmerült nehézségeket elintéznie.

A francia személyzetű Orient-expresszvonat menetdíjairól érdeklődve munkatársunk a vasutagazgatóságtól azt a felvilágosítást kaptá, hogy az új gyorsvonaton a menetdíjakat még nem állapították meg. Az Orient-expresszvonat menetdíjteleiről a bucurestii vezérigazgatóság valószínűleg már a legközelebbi napokban táviratilag fogja értesíteni az aradi üzletvezetőséget. Addig a nemzetközi gyorsvonat menetdíjtelei érvényesek az Orient-expresszen is.

A menetjegyiroda közli: Újabb intézkedés szerint a bucurestii-bécsi gyorsvonat Budapest felé minden kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap közlekedik. Aradról indul 13 óra 58 perckor. E gyorsvonatnak ellenvonata Bucuresti felé indul Aradról minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnap 17 óra 52 perckor. Jegyek kaphatók és előjegyezhetőek az Arad városi menetjegyirodában. A jegyek árai a régiek. Az Orient-expressz a gyorsvonaton kívül szintén közlekedik háromszor hetenként, de további intézkedésig e vonatra jegyeket csak Bucuresti adhat el. Minden vonatnak csatlakozása van Teuson (Tövisen), Cluj (Kolozsvár), Oradea-mare (Nagyvárad), Halmei (Halmi) és Prága felé.

Az Orient-expressz forgalomba állítása szükségessé tette az Aradról Erdély felé induló személyvonatok menetrendjének megváltoztatását. A személyvonatok új menetrendjét a jövő hét folyamán fogják kidolgozni. Most csak

arról értesültünk, hogy az Aradról reggel induló személyvonat az eddiginél korábban, a Tövisre este induló vonat pedig későbbben fog indulni, mint azt az eddigi menetrend előírta.

Beszűntetik a kisbankokat.

(Felfülvizsgálják a valutakereskedők iparengedélyét.)

Az utóbbi időben elszaporodott kisbankok ellen erélyes intézkedésre készül az aradi pénzügyigazgatóság. A cluji (kolozsvári) pénzügyi államtitkárság rendeleteleg utasította az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy vizsgálja felül az aradi kis valutabankok iparengedélyét. Tudvalevőleg bankengedélyek kiadására csakis az államtitkárság jogosult. Serb Sándor pénzügyi titkár a mai nap folyamán végigjárta a kis banküzleteket és

felszólította őket, hogy mutassák meg az iparengedélyüket. Mindazok a kisbankok, amelyek 1914 óta alakultak, csakis úgy folytathatják működésüket, ha az államtitkárság engedélye birtokukban van. Azok a bankok, amelyek csak közönséges iparengedéllyel alakultak, szigorúan meg fogják büntetni, mert Serb Sándor titkár kijelentése szerint a törvény nem tudása nem mentség.

Nyugatmagyarország

BUDAPEST. A Hester Lloyd írja: Abból a tényből, hogy Ausztria lakossága az osztrák kormány intelme ellenére is a Németországhoz való csatlakozás mellett szavazott, világosan kitünik, hogy Ausztria lakossága nem helyez sulyt Nyugatmagyarországra amelynek Ausztriához való kapcsolásából csak az ausztriai nagynémetek szeretnének politikai tökéletet kívácsolni és nem Ausztriához, hanem Németországhoz szeretnék kapcsolni Nyugatmagyarországot. Nyugatmagyarország németjei azonban egyiket sem kívánják. A nagynémetek legutóbbi nyugatmagyarországi tüntetésé-

Nem Ausztriához, hanem Németországhoz akarják csatlakozni nek balsikere nem lepi meg a viszonyok ismerőit. A nagy- és kisantant vezető férfiai most már talán belátják a való helyzetet és levezetik ennek politikai konzekvenciáját.

BUDAPEST. A pesti vármegyeházán Nyugatmagyarország ügyében tiltakozó nagygyűlés volt. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben elvárják a kormánytól, hogy területfeladásról, mindaddig nem bocsátkozik tárgyalásokba, amíg a határmegállapító bizottság a békeszerződést kiséző Millerand féle levél értelmében be nem fejezi munkáját.

Groza miniszter

a magyarság szervezkedéséről.

CLUJ (Kolozsvár.) Groza Péter, Erdély minisztere ideérkezve Mihali Tivadar üdvözlő szavaira válaszolva hangsúlyozta, hogy ut Erdélyben a normális közigazgatási rendet helyreállítani. Itteni tartózkodása alatt csak tisztán és kizárólag elvi ügyekben tárgyal és személyi ügyekben senkinek sem állhat a rendelkezésére.

Azután a reszort főnökökkel táncszóra vonult vissza, ahol tisztán reszortális és adminisztrációs ügyekben tárgyalt. Később a sajtó képviselőit fogadta a miniszter és előttük többek között ezeket mondotta:

— Minden törekvésünk odairányul, hogy az erdélyi ipar és ke-

reskedelem fellendüljön. Legutóbb szállítási célokra külön vasuti kocsikat állítottunk be és célunk, hogy rövidesen a kereskedelmet teljesen szabadrá tegyünk. Ez okból elhatároztuk, hogy igen erélyes eszközökhöz nyulunk. A kormánynak tudomása van arról, hogy az erdélyi bankok uzsorakamatra dolgoznak, 30—50 százalékos sápot szednek és egész kereskedelmi és ipari életünket válságba sodorták. A kormány erélyes közbelépését pár napon belül a bankok megérzik. A büntetőtörvénykönyv idevonatkozó paragrafusait szigorúan alkalmazni fogjuk a bankokkal szemben. Ugyanakkor a Banca Nationala erdélyi fiókjait utasítani fogjuk, hogy olcsó kölcsönöket adjon és a türethetlen pénzkrisis enyhítsen.

— A nemzeti kisebbségekkel szemben a kormány a legjobb indulattal viseltetik és minden alkalmat megragad, hogy azokkal nexust létesítsen. Tény, hogy az eddigi kivételes állapotok miatt nem ment minden a normális mederben. Nemsokára Székelyföldre utazom és ott közvetlen összeköttetést keresek a székelység vezetőivel, meghallgatom panaszait, sérelmeiket és igyekezem azokat minimálisra redukálni. A magyar szervezkedéssel szemben a kormány régi álláspontja semmit sem változott. Örömmel fogadja a nyílt és becsületes politikai akciót, engedélyez nyílt üléseket és a törvény keretein belül a szervezkedésnek nem áll útjába, ha az állami élet kereteibe való beilleszkedést és nem irredenta törekvéseket jelent. Az erdélyi magyarság, mint kulturnép kezdi belátni annak a szükségességét, hogy az új állami élet kereteibe ma már be kell illeszkedni és a passzív rezisztencia nem a magyarság érdekeit szolgálja, hanem annak ártalmára van.

Averescu felesége Aradon.

A prefektura ma távirati értesítést kapott, amely szerint Averescu tábornok miniszterelnök felesége június hó 7-én, kedden Aradra érkezik. A miniszterelnök felesége meg fogja látogatni az összes aradi nőegyleteket, amelyeket a prefektura már a mai nap folyamán értesített a látogatásról. Az Averescuné fogadtatására rendezendő ünnepségekről dr. Angel István polgármester ma tárgyalt Radu Pancu prefektussal. Ez alkalommal a város több helyett a katonazenekar fog hangversenyezni. A miniszterelnök felesége magával fog hozni a hadiözegek és árvák által készített nagyobb mennyiségű kézimunkát, amelynek elárúsítására kedden délután bazárt fognak Aradon felállítani. A bazár helyének először a Parcul Eminescu (Baross-parki) kioszkot látták a legalkalmasabbnak, ma azonban úgy határoztak, hogy a kézmű és háziipari kiállítással egybekapcsolt bazárt minden valószínűség szerint a Kultur-palota kistermében fogják felállítani. A bazár délután 5 órától 9 óráig lesz nyitva. A miniszterelnök felesége kedden reggel Timsoaráról (Temesvárról) autoval fog érkezni és Radu Pancu prefektus, dr. Angel István polgármester és Gritta Ovidiu rendőrprefektus fogadják.

Az Averescu-kabinet kibővítése.

Bucuresti. Az Adevurul foglalkozik a kabinet kibővítésével és kijelenti, az újjáépítési államtitkárságot újból fel kell állítani és a közlekedésügyi államtitkárság felállítására is szükség van. Az Adevurul újjáépítési államtitkárnak Berlescu képviselőt, közlekedésügyi államtitkárnak pedig Nestor Cinout ajánlja.

Bucuresti. A sajtó egyhanguan azt írja, hogy az Averescu-kabinet kibővítésére rövid időn belül sor kerül.

Bucuresti. A minisztertanács holnap tárgyalja a posta, távirat és telefon újjászervezését.

A békeszerződések.

(Mikor lépnek életbe?)

Bucuresti. Take Ionescu külügyminiszter a következő kompromisszumot adta ki: Közhírré teszem, hogy Németország és a szövetséges hatalmak között Versaillesban 1919. június 28-án létrejött békeszerződés. Romániát illetőleg 1920. szeptember 14-én lépett életbe, mint amely napon a román kormány letette a ratifikációt Párisban. Az Ausztriával 1919. szeptember 10-én St.-Germainban megkötött békeszerződés. 1920. szeptember 4-én lépett életbe, mikor is a román kormány ugyanazon alak szerződéseket teljesített Párisban. A Bulgáriával 1919. november 27-én Neuillyben megkötött békeszerződés 1920. szeptember 4-én lépett életbe Romániával szemben. A Magyarországgal 1920. június 1-én Trianonban megkötött béke-

szertződés, bár a román kormány a ratifikálásokat már 1920. szeptember 4-én letette Párisban, mivel azonban eddig a főbb hatalmak közül három még nem ratifikálta, nem lépett életbe. Ami pedig a Törökországgal Sevresben 1920. augusztus 10-én megkötött békeszerződést illeti, jogilag még nem lépett életbe, mert eddig nem terjesztették be a román parlamentnek. Ez utolsó két szerződés életbeléptetéséről külön értesítés fog megjelenni.

Irodalom és művészet.

Muzsikusi jubileum.

Huszonöt esztendő előtt nagy muzsikusi ambíciók lepték el Aradot. A régi, csöndes zeneiskola, a Krispeneum helyett újat, merészet, nagyszabású akartak alkotni: zenekonzervatóriumot, amely a kiváló műkedvelők mellé a világdobogók művészeit, a hangversenyek csillagait nevelje fel. Egy Amerikából hazajött aradi, Schreyer Harry fogott nagy energiával a szervezéshez és a muzsikustájakról a legjobb erőket szerződtette az általa alapított zenekonzervatóriumhoz. És az iskolának csakugyan meg volt a nimbusza: az országos zeneakadémiának a vizsgákra hívott tanárai adták meg az elismerést — és azt a jóváindulást, hogy Aradból a második kerület Bayreuth lesz. Ezidőben került Aradra a konzervatóriumhoz Müttermüller József, Prágából jött ide, ahol nemcsak sikereit és érvényesülését találta meg, hanem egyebet is: rövidre telepedése után nőül vette a konzervatórium fiatal zenetanárnőjét, Lengyel Erzsit. Azóta sok min-

den változott: huszonöt év alatt a zenei hevülés Aradon hol magasan járt, hol elült. — jőformán csak egy fix pont maradt a zenei életben: a konzervatórium és a Müttermüller-pár. Huszonöt év alatt a konzervatóriumban, amelynek ma is élén állanak, generációkat neveltek a zenei életnek és mindkettőjüknek kiváló részük volt a zenei műveltség elültetésében és fejlesztésében. Emellett mind a keten nemcsak kiváló oktatók, de istenáldotta zenei tehetségek. Müttermüller, mint zongorista és gondokaművész, a felesége, mint zongoraművész, mindig szívesen hallott szereplői az aradi zenei eseményeknek. Huszonöt esztendő zenei jubileumuk nem nyilatkozik meg hangos eseményekben: a közönség, a régi és a mai növendékek gratulálnak nekik. Ők ezt tudomásul veszik — s tovább halad a munka és a muzsika...

* A színház heti műsora. Vasárnap d. u.: Viola, az alföldi haramia. Este: Cigánybáró, Hélió: Szókimondó asszony. Baróti Erzsit vendégfelleptével. Kedd: Cigány. Baróti Erzsit vendégfelleptével. Szerda: Királynőm meghalok érted. Baróti Erzsit vendégfelleptével.

* A Hermelines nő a Nyári Szinkör legközelebbi bemutatója. A budapesti Városi Színház nagyszerű ujdonságának aradi bemutatójára páratlanul nagyszabású előkészületeket tesz Róna Dezső színtársulata. A komoly muzsikájú és határos cselekményű Gilbert-operett szereposztása a színtársulat legkiválóbb erőit juttatja előrangú, jelentős sikert biztosító feladathoz, a direktió áldozatkészsége pedig lehetővé tette, hogy Neuman berlini festőművész eddigi alkotásait is felhívulva, remekien az új operett díszletével. A Hermelines nő teljesen új díszletei valóságos szenzációt keltnék. Az operett ren-

dező Jakabffy Dezső a legnagyobb ambícióval azon igyekszik, hogy a legkönyesebb izlésű közönség igényeit is kielégítse, úgy, hogy az előjelekből látszik, a Hermelines nő a Nyári Szinkör kasszadarabja lesz.

* Baróti Erzsit a Szókimondó asszonyban kezdi meg hétfőn aradi vendéglátását. A cluji (kolozsvári) színtársulat általános népszerűségnek örvendő drámai szendéje három legkiválóbb szerepében mutatkozik be szülővárosa közönségének: a Szókimondó asszonyban Kati, a Cigány népszínműben Rózi és Királynőm meghalok érted színműben a nagy női főszerepét játsza. Ezekben a szerepekben legutóbb óriási sikert aratott Kolozsváron s fiatalágának üdőségével, kiforrott művészetével bizonyára egy csapásra meghódítja az aradiakat is.

* Vasárnap este a Cigánybáró ismétli meg a színtársulat. A közönség a legutóbbi repriz alkalmával nem tudott beletelni a főszereplők nagyszerű alakításával, a határos toborzó táncokkal s ezért az igazgatóság a közönségek telt elejét, amikor vasárnap estére is a híres Strausz-operettel tüzte műsorra. Vasárnap délután mérsékelt helyárok mellett Viola, az alföldi haramia népszínművel ismétlik meg.

SVÁJCI ÚJSÁGÍRÓ MAGYARORSZÁGRÓL. Budapest. Az itt tartózkodó Payaut úrlapíró, a Journal de Geneve munkatársa nyilatkozott tudósítónk előtt. Kijelentette, hogy Svájcban gróf Tisza Istvánt a modern idők legnagyobb hőségének tekintik Magyarországon. Szembetűnőnek tartja az ország konszolidációját, s a svájciak ama meggyőződését fejezte ki, hogy az utódállamok közül legelőször Magyarország fog talprádlani.

A polgárcsászár.

(Prattinger Ferenc drámájának premiéréje.)

Egyszer leköszöltem az Aradi Közönségházba Prattinger Ferenc egyik színházi kritikáját okulásul, hogyan nem szabad írni. A kis írásmű nagyon futurista-jú stílusatlanság volt. Nemsokára benyújtotta a színházhoz A polgárcsászár című darabját s már akkor elhíresztelték barátai, hogy elfogult leszek a szerzővel szemben és azzal az elökélt szándékkal megyek a premiére, hogy egyöntúgom a „kiváló” író színpadi alkotását. Úgy látszik, Prattinger barátai önmaguk után ítélnek meg másokat, mert nekik meg van az a szokásuk, hogy elökélt szándékkal menjenek el a színházba kritikára, sőt írják kritikát arról is, amit nem is látnak. Öszintén bevallom, nehéz helyzetben vagyok, hogy tegnap végignézttem A polgárcsászárt. Fél 9 órá-tól majdnem éjfélig ültem a színházban, hogy értékeket fedezzek fel Prattinger darabjában. Szerettem volna, ha a kváfitások kidomborodnak a darabból, hogy a császár jelzőkkel halmozom el az újságírókat. Nem rajtam mulik, hogy az ellenkezőjét kell megírnom. Nemcsak a magam impressziói, hanem a közönség hangulata után is indulok. Láttam embereket, akik vállvonogatással tárgyaltak a darabról és kijelentették, hogy szép lehet a darab, de nem tehetnek róla, hogy nem tetszik, mert nem értik. Erre különben a továbbiak során még rá fogok térni.

Vegyük mindjárt a témát. A szerző a Kerenski-forradalmat vitte a színpadra. Újságírók eléggé ismerik ezt a forradalmat. Tudják, hogy Kerenski csak

akkor lett a hatalom birtokosa, mikor Rodzianko, Llow herceg és Miljukov átadták neki a hatalmat, hogy egy erős kéz intézze Oroszország sorsát. Mindéből semmit sem tudunk meg a darabból, hanem Kerenski egyszerre áll előtünk, mint teljhatalmu diktátor. Az igazi forradalomban Kerenski kevés szolgálatot tett a hirhedt Ochraná, nem úgy, ahogyan azt bizonyos tendenciával Prattinger beállítja. Különböző is az eseményeket, amelyek még nincsenek a messzi múlt látványában, a szerző teljesen meghamisította. Hol volt már a Kerenski-ideben Gapon szerzetes, akit Prattinger Ignatius szerzetes személyében feltámaszt, mint ahogyan azt Krisztus tette Lázárral. És mi köze volt Kerenski Kerenskihez, akit nem nagyherceg (Prattingernél főherceg) szűrt le, hanem akit egy tivornyáról csaltak el és autóban szitává szurkáltak. De maga az a beállítás, hogy Kerenski a cári koronára vágyakozott, meghamisítása a történelmi igazságnak. Ezt a vádat a bolsevisták koholták ellene, hogy lehetetlené tegyék. Ezt a bolsevista-tendenciát domborítja ki Prattinger a legjobban.

Dehát az volna a legkisebb baj, ha az író meghamisítja a történelmi igazságot csupán azért, hogy alakjainak beállítását elfogadhatóvá tegye, hogy cselekedeteiket mentesse. Mit látunk azonban Prattinger darabjában? Kerenski semmit sem cselekszik, csak szaval és önmagával tépelődik. Mások cselekedeteinek helyette, de nem a színpadon, se azon kívül, hanem a szerző fantáziájában, Kerenski, aki a valóságban tragikus hős, szánalmasan vergődő alakká zsugorodik, aki annyira bizonytalan, hogy indokolatlanul egyik perchen pa-

rancsot ad ki csak azért, hogy a másik pillanatban éppen az ellenkező utasítást adja ki. Nem ilyenek ismeri az újságírók közönség az orosz forradalom Dantonját. Nézzük a többi alakot. Akik mellett eltörpül a főhős. Rasputyn kenetelies svindler a darabban. Hangzatos frázisokat puffogat, értelmetlen jóslatokat mond és végül megölik olyan tetéért, amelyet csak mások elbeszéléséből tudunk. Vagy ott van Ignatius szerzetes, aki tíz évig korbáccsal vert rab-szolgája Rasputynnak, aki tört fejelet magánál, hogy leszurja Rasputynt, de tíz évig habozik a fanatikus ember, míg végre más szurja le helyette. Nem érti senki, hogy mi köze Ignatiusnak az egész Kerenski-forradalomhoz. Ugyanez a helyzet Vera nővérel is.

Különböző a darab felépítése teljesen naiv. Meglátszik, hogy a szerző egyáltalán nem ismeri a színpadot. Nem hisz el senki, hogy a modern kor gyermekjei — percekig tartó monológokat mondjanak. Prattinger alakjai minden indokolás nélkül magukban beszélgetnek, ami joggal azt a látszatot kelti, hogy nem normális emberek. Még egy nagy technikai hiba a következő: a nagyherceg, amikor megtudja, hogy Taljana nagyhercegnő Rasputynnal van, herohan a palotába, magából kikelve ordít és halálra keresi a szerzetest. Eyszerre ledől egy keverőre, tépelődik, dühöng és vár. Megjelenik Rasputyn, aki több perces kenetelies imát és jóslatot mond, a nagyherceg megvárja, a míg kibeszéli magát, felugrik és leszurja Rasputynt. Ezt a színpadi beállítást senki sem tudja megérteni, miként az egész darabból alig értett meg valamit. És ez a legnagyobb hibája Prattinger-

nek. Olyan nyelvezettel írta meg darabját, hogy nem lehet megérteni. A Magyar futuristának nyakatekert mondat szerkezetei és értelmetlen szóvirágait vitte a színpadra s barátai azzal védelmezték, hogy Ady sem volt mindig érthető. Ez ellen tiltakozom. Ady lírájában az újszerűség, a sorok ismétlése a muzsika ritmusának hatását kelti, míg prózája Pázmány Péter stílusza stílusa mellé helyezhető. Maradiunk meg a színpadon mostani szépen kiféllődött, zeneileg hangzó nyelvünk mellett ne csuítsuk el futurizmussal, mert azt a hatást érjük el, amit Prattinger elért: a darab fárasztóvá és unalmassá válik.

Az előadás maga sem volt kielégítő, ami nem a színészek rovására irandó. Vigyáznok kellett a lehetetlen mondatokra, a röfnyi hosszú dikciókra s így bizony nem fordíthatlak gondot a tulajdonképeni ábrázolásra. A legtöbbje kioldott a szöveggel és ez is vonatottá tette az előadást. Várna Jeno, Szántó Jenő és H. Harmath Józsa nyújtottak elfogadható alakítást. Forgács is igyekezett Kerenski szerepében, de nem tudott belőle semmit sem kihozni. L. Kiss Mariska, aki mindig elevenséget visz a színpadra, a színtelen, értelmetlenül megrajzolt grófnő szerepéből minden kválitása ellenére sem tudott alakot rajzolni Csige Böske tőle lehetőséggel igyekezett, de nem rajta múlt, hogy fáradozása eredménytelen maradt. Olasz (Rasputyn) stilszerű maszkjával és meglepésével hatott. Földes Mihály oly értelmetlenül beszélt, hogy egyelőre szavát sem lehetett megérteni. A szerzőt a felvonások után barátai és tanítványai többször a függöny elé szólították.

Károly József.

Magyarországon megadóztatják a múkinéseket.

(A magyar politikai hírei.)

BUDAPEST. Hegedüs Loránt magyar pénzügyminiszter tudósítónk előtt kijelentette, hogy a vagyonváltásig terjedő 30-ig terjedő alá kell hozni. A földreformot pedig csak a vagyonváltással kapcsolatban lehet végrehajtani, úgy, hogy minden ingatlanra első helyen való általános betételezés lesz. Kijelentette a miniszter, hogy az ékszerkelet és műkincseket 10 ezer koronán felüli értékben meg fogják adóztatni. Ez az adó a múzeumokat fogja gazdagítani, mert mindazok, kik múkinéseiket letétszerűen múzeumba helyezik, mentesülnek a vagyonváltástól. Mentések lesznek továbbá az egyházi műkincsek és a művészi alkotások mindaddig, amíg azok az alkotóművész tulajdonában vannak.

BUDAPEST. A nemzeti gyűlés tegnapi ülésén a költségvetés vitája során Szabóky Jenő szólalt fel, aki a tisztviselők helyzetével és a szabadkereskedelem kérdésével foglalkozott. Ezután a nemzeti gyűlés Hegedüs Loránt kivánságára rövid zárt ülést tartott.

BUDAPEST. Szó volt arról, hogy a nemzetgyűlési képviselők tiszteletdíját fel fogják emelni. Most arról értesülünk, hogy a kormány nem szándékozik a képviselők tiszteletdíját felemelni.

BUDAPEST. Ruppert Rezső nemzetgyűlési képviselő kilépett a kisczardapártból. Levelében, amelyben kilépését bejelent, azt írja, hogy olyan politikát akar csinálni, amilyent a kisczardapártnak kellett volna csinálnia.

Riadalom a katonastrandon.

A városháza toronyóra mutatója már a fél nyolc felé sietett, amidőn az elalvó nap reflexétől szikrázó, langyos, katonastrand vizéből felüdült emelkedtek ki az utolsó fürdőzők. A népszerű „utolsó hajó”-ra azonban még nagyon sokan várakoztak és ezek valamennyien ezen a hajón akartak visszatérni a másik partra. A csónak vigan ki is kötött a katonastrand partján és kis idő múlva elhelyezkedett benne az odaát maradt egész fürdővendég sereg. Néhány pillanat múlva azonban kellemetlen meglepetés érte a társaságot. A túlszűrt csónak a rajtaülők fészkelődése következtében nagyot zökönt és a csónakot vívő drótkötél elszakadt. A csónak közben az ár folytán magától elindult és már az a veszély fenyegetett, hogy az erős víz befelleg sodorja a csónakot. Végre többen kiugrottak a csónakból és a partra vonták azt. A csónak azonban kötél nélkül nem tudott tovább közlekedni. Dr. Angel István polgármester, aki a Neptun-fürdőből nézte a katonastrandon fürdőzők ijedségét, az ottlevő Vass Barnabás mérnök által intézkedett, hogy a Neptun kompja szállítsa vissza a kései fürdőzőket. Amikor a komp átérkezett és a fürdőzők megtudták, hogy kinek köszönhetik ezt a gyors segítséget, küldöttségileg mondottak köszönetet a polgármesternek.

Apponyi nem utazhatott át Csehszlovákián

Megirtuk, hogy gróf Apponyi Albertet, aki a Csehszlovákiában levő eberhardi birtokára utazott, a cseh hatóságok nem engedték át a határon. Most újabb budapesti tudósítónk még a következőket jelenti: Gróf Apponyi Albert nem Eberhardra, hanem Genfbe akart utazni, s természetesen csehszlovák területen kellett volna átutaznia. Családja Budapesten várja, hogy a csehszlovák követség megadja a beutazási engedélyt. A budapesti csehszlovák követség nyilatkozata szerint az Apponyi család a pozsonyi szlovák miniszterium utasítására nem kap beutazási engedélyt azzal az ürüggyel, hogy a pozsonyi miniszterium Apponyiék biztonságát meg akarja őrizni, mert az ottani közvélemény elkeseredett és izgatott hangulatban van.

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén Huszár Károly szóvá tette, hogy a cseh kormány Apponyitól megtagadta a beutazási engedélyt. Szerinte ez az eljárás súlyos sérelme a nemzetközi jognak és sérelme a békeszerződésnek is. Ugyanakkor, a

amikor Magyarországon cseh állampolgárok szabadon járhatnak-kelhetnek, a Csehországnak ítélt területek magyarjaival, akiknek ott birtokuk van, a legnagyobb injuria történik. Kérdezi a külügyminisztert, tiltakozott-e a cseh kormánytól a jogtalanság ellen? De ez a tiltakozás nem is elegendő. A külügyminiszternek tiltakoznia kell mindama kormányoknál, amelyek a békeszerződést aláírták. Apponyi soha olyat nem tett, ami a cseh kormány eljárását igazolhatná. A cseh kormány a magyar nemzetet sértette meg akkor, amikor egy reprezentatív államférfi ellen ilyen jogtalanságot követett el. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter nyomban válaszolt és kijelentette, hogy tegnap értesült arról, hogy Apponyitól a cseh hatóságok a beutazási engedélyt megtagadták. Rögtön lépéseket tett a cseh kormánytól és a magyar kormány prágai képviselőjénél. A választ estére várja, ezért kéri a nemzetgyűlést, hogy a felszólásra akkor adhassa meg a választ.

A volt hadifogoly házassági ígéretei.

(Ingyen lakás és ellátás aradi polgári családoknál. — Egy bolsevista ifju karriérje.)

Évek óta él Aradon egy fiatalember, akit progresszíven gondolkodó barátai az utóbbi időben ugyancsak felkaptak. Mert hosszú ideig tartó csendes elvonultság után most már kimerészkedett a nagy nyilvánosság szabad levegőjére, hatalmas sikerekre áhítozik, hőtől jobban tenné, ha folytatná csendes életét, mert gyöngéd női szívek boldogságába gázolt. Elmondjuk röviden ennek a sötétmultu fiatalembernek aradi szereplését okulásul azoknak, akik még nem ismerik.

A háború utolsó évében orosz hadifogságból Aradra került egy több idegen nyelvet beszélő fiatalember, aki teli szívta a lelkét Leninék tanaival. Aradon megismerkedett egy jómódu özvegyasszony intelligens leányával és bejáratos lett a házhoz. A katonai szolgálatot teljesítő ifjut azonban felsőbb parancs Debrecenbe kommandírozta, ahonnan azonban csakhamar menekülnie kellett, mert bolsevista-agitációt üzött és a katonai hatóságok figyeltették. Szülővárosába menekült, egy Magyarországhoz tartozó szomszédos vármegyére székhelyére, ahol csendesen meghúzódott. Itt érte a Károlyi-forradalom és később a bolsevista-felfordulás, amelyben szülővárosában tevékeny részt vett. Amikor a román csapatok bevonultak az illető városba, a fiatalember nem érezvén magát a hadifogságban, kerekelt otdott és Aradra jött. Itt senkit sem ismert, csak az özvegyasszony családját. Az özvegy szívesen fogadta az intelligens emigráltat, szobát bocsátott rendelkezésére és élelmezte. Hónapokig nem mert kimozdulni a lakásból, egész idejét olvasással töltötte és komolyan udvarolt az özvegy leányának, aki

borban nyer elhelyezést, ami egyáltalán nem oly kellemes hely, mint a jómódu polgárok terített asztala. Felesleges megjegyeznünk, hogy a iftaleMBER hamarosan innen is elköltözött és most egy harmadik osinos aradi urileánynak csapja a szelet. Talán itt is nagyszerű ellátást remél.

Ime az az a bizonyos bolsevista-morál: a polgári család jó addig, amíg házassági ígéretnek révén ingyen lakásra és jó ellátásra lehet szert tenni. Az ifju most nagyban szerepel, hangadó a társaságokban és babérokat akar szerezni, amihez őt elvakított barátai igyekeznek hozzá segíteni.

Tisztviselők a földéken.

(Látogatás a városi kertészetben.)

Tegnap délután Zubor Andor gazdasági tanácsnok vezetésével Antal János közlelmezési vállalat igazgatója, Curea rendőrfogalmazó és a sajtó képviselői bejártak a városi kertészetet. Először a tisztviselők részére bérbeadott harminc hold földet tekintették meg. Ezt a területet kétszáz négyszögöles parcellákba osztották, amelyeket harminc leírt adott ki a város közhivatalnokoknak. A tisztviselők leginkább kerti veteményeket termelnek, amelyeket elsősorban saját szükségletükre használnak fel. Ott dolgoztak a tisztviselők ingujjra vetkőzve kapával, vagy locsolóval a kezükben. Nagy harcot kell most vívniuk a természet ellen. Minden szabad idejüket künn töltik és odaadó szorgalmas munkájuknak már látható az eredménye. A konyhakerti vetemények nagyon szépen fejlődnek. A tisztviselők földjének szomszédosságában van a városnak harminckét katasztrális hold földje. Ez a leggondosabban megművelt területe a városnak. Szakszerű műtrágyázással, bolgár rendszerű öntözéssel csaknem teljesen sikerült a nagy szárazságot leküzdeni. Ezen a területen a közönség élelmezésére szánt kerti veteményeket, dínyryét, zöldségféléket termelnek. Minden nagyon szépen fejlődik. A paradicsomnak már ököl nagyságu gumói vannak. A városnak ezt a földjét semmi veszély nem fenyegeti. A gondos, szakszerű gazdálkodás, a szorgalmas munkások már minden veszélyt elhárítottak. Az általános impresszió az, hogy a városi kertészet a legtekélyesebb mintagazdálkodás, amely kimerithetetlen anyagi forrása a városnak.

— Tanítókongresszus. Tegnap és ma tartották az aradi tanterülethez tartozó tanítókongresszusukat Moldovan József tanfelügyelő elnöke alatt a Kulturpalotában. A két napig tartó kongresszuson a tanfelügyelő több fontos kérdést vitatott meg a tanítókkal és több új miniszteri rendeletet tudatott és beszélt meg velük. A tegnapi megnyitót részt vett Radu Pancu prefektus és dr. Beles Jenő alispán is.

HIREK.

A Tisza-egyetem felavatása.

Debrecen. A debreceni Tisza-egyetemet holnap, vasárnap avatják fel. Biharmegye Magyarországhoz tartozó részének törvényhatósága rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Kovács Nagy Sándor főispán méltatta az eseményt és azt indítványozta, hogy a vármegye ajánljon fel 200 ezer koronát, amit adakozásokkal egy millió koronára egészítsenek ki. A vármegye az alapítványt ajánlja fel a debreceni Tisza István egyetemenek. Az indítványt egyhangúlag elfogadták.

Debrecen. Holnap, vasárnap országos ünnepség keretében keresztelik el az itteni egyetemet Tisza István nevére. Az ünnepségen Horthvy Miklós kormányzót gróf Bethlen István miniszterelnök fogja képviselni. Résztvesz az ünnepségen dr. Vass József kultuszminiszter és Bernalák Nándor népjóléti miniszter is. Több ünnepi beszédet is fognak mondani. A magyar Tudományos Akadémiát és az irodalmi társaságokat Csengerly János volt cluji (kolozsvári) egyetemi tanár képviseli.

OLASZORSZÁG ANNEKTÁLJA FIUMÉT. Róma. Politikai körökben hírlik, hogy az olasz kamrában a napokban kihirdetik Fiume annektációját. Jugoszlávia hajlandó ehhez hozzájárulni, ha megkapja a tiemei Baross kikötőt.

Arsenovic Gyula üdvözlése. Dr. Angel István polgármester ma táviratban üdvözölte a város nevében Arsenovic Gyula miniszteri tanácsost, pénzügyi vezérigazgatóvá való kinevezése alkalmából.

AMERIKA NEM AD PÉNZT FEGYVEREKRE. Washington. Az amerikai szenátus a kormány ama kérelmét, hogy 24 millió dollár újabb hitelt szavazzon meg a hadsereg céljaira, megtagadta azzal az indokolással, hogy újabb fegyverkezésre nem ad pénzt.

Esküvő. Tegnap délelőtt fél 11 órakor tartotta esküvőjét Popa Constantiu targul-muresi (marosvásárhelyi) rendőrprefektus Margineantiu Ileanával, Margineantiu Titus pénzügyigazgató leányával. Tanuként dr. Schmidt Ferenc Timbeoararól (Temesvárról) és Lucaciu Lajos, Arad város főjegyzője szerepeltek. A polgári kötés után a gör. kat. román székesegyházban egyházi áldásban részesült a fiatal pár, amelyet lényesen nászmenet kísért a templomba.

Utlevélforgalom a bucaresti magyar követésén. Bucaresti. Az itt székelő magyar külképviseleti hatóság utlevél osztálya február 3-án kezdte meg működését a Str. Boteanului 4. szám alatt régi követési palotában. Habár a hatalmas épületnek jelenleg csak három szobája áll az összes követési, konzuláris stb. teendőket ellátó hatóság rendelkezésére, az óriási mérvű utlevél-forgalom ma már egészen simán bonyolítható le. Az utlevél hivatal három havi fennállása alatt 15 ezer utlevélt látamozott. A vizumok 90 százaléka román állampolgárokra esik. Ezenkívül számos idegen állampolgár is kapott Magyarországra szóló beutazási engedélyt.

Olasz vasutasokat kap a CFR. Néhány nap óta Scipione Taiti és Giovanni Bedolini olasz mérnökök a CFR. vasuti szervezetének tanulmányozása végett Erdélyben körutat tesznek. Beutazzák az összes vasuti állomásokat és pontos adatokat vesznek fel a vasuti állomásoknál észlelhető felesleges személyzeti hiányokról. Az olasz mérnökök ezután a CFR. bucarestii vezérigazgatóságának hozzájárulásával a személyzeti hiányokat olasz vasutasokkal fogják pótolni.

Új doktorok. Fajus Lajos hírlapíró, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara másodtitkára és Multas Jenő tegnap kitűnő sikerrel tették le az államtudományi doktori vizsgálatot a cluji (kolozsvári) egyetemen.

HARC FERENC JÓZSEF DEDUNOKÁIÉRT. Irtunk arról, hogy Windinschgraetz Ottó herceg, aki elvált a feleségétől, Erzsébet főhercegnőtől, Rudolf trónörökös leányától, valóságos harcot folytat, hogy gyermekeit Ferenc József dedunokáit megkapja. A herceg abban fáradozik, hogy mind a négy gyermeket neki ítélje oda a bíróság. Két gyermeket a bíróság már az apának ítelt, de a gyermekek átadása meghiúsult, mert a Schönbrunn körüli munkásság, az anya és a gyermekek magatartása meghiúsította a törvényes rendelkezés végrehajtását.

Halálozás. Tóth Kálmán kincstári ügyészségi tisztviselő f. hó 2-án meghalt. Temetése f. hó 4-én volt.

Házasságok. Dr. Janny Géza őrnagy-orvos f. hó 4-én házasságot kötött Balcsó Iona urnővel. (Minden külön értesítés helyett.) — Paál Albert festőművész házasságot kötött Lilienberg Jolánnal.

Maximilián Schauer telefonszáma 682, a forgalomba be lett kapcsolva.

Országos atlétikai viadal. Ma délután fog lezajlani az ATE. első országos atlétikai viadala, melyen Románia minden számottevő atlétája indul. A kitűnő formában levő atléták rekordjavítása előreláthatólag sikerrel fog járni. Az óriási érdeklődéssel várt verseny az óvártéri sporttelepen ma délután fél 4 órakor kezdődik.

Arad—Oradea-Mare (Nagyvárad) 3 óra 225 lei, automobil indul minden nap pontosan reggel 8 és fél órakor az aradvárosi menetjegyirodától. Jegyek kaphatók ugyanott.

Velocitás autóvállalat irodája Aradon, Boulevard Regina Maria (Andrássy-ter) 7. Hunyadi és Társa helyiségében. — Egy ut luxus auton Oradea-Mare (Nagyváradra) 260 lei. Mindenkiért lakásra megy.

Közgyűlés. A vasas sportegylet vasárnap, folyó hó 5-én d. e. 10 órakor a városi háza kistermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre a tagok megjelenését minél nagyobb számban kéri az elnökség.

A halálos végül robbanás. Megirtuk, hogy a budapesti műegyetem laboratóriumában rakéták készítésénél robbanás történt s ez alkalommal Littke Jenő műegyetemi hallgató, Littke József pezsgőgyáros fia súlyosan megsebesült. Ma azt a táviratot kapjuk Budapestről, hogy Littke Jenő szenvedett sérüléseibe a Rókus-kórházban meghalt.

KÁNIKULA MAGYARORSZÁGON. Budapest. A magyar fővárosban és az ország tulnyomó részében szokatlanul nagy a hőség. A hőmérő a legtöbb helyen 32 fok Celsiusot mutat.

Közalkalmazottak beszerzési csoportja a hó 4-étől sertés- és borjúhúst reggel 7 órától mér ki.

Elrekvirált villa. Dr. Tagányi Sándor gyoroki villáját már régebben elrekvirálták a gyoroki hadiársvák részére. Tagányi Sándor most egy felebbezést adott be a prefektúra útján a belügyminiszteriumhoz, amelyben az elrekvirált villájának a visszaadását kéri. A prefektúra továbbította Tagányi felebbezését.

A régi akták. Az aradi prefektúrára ma rendelet érkezett a belügyminiszteriumtól, amely szerint azokat az aktákat, amelyek 30 évnél régebben fekszenek a közigazgatási hivatalokban, haladéktalanul küldjék a bucaresti belügyminiszteriumhoz. A belügyminiszterium a régi aktákat a bucarestii állami levéltárban fogja elhelyezni.

NEM HALLGATJÁK KI KÁROLYIÉKAT. Megirtuk, hogy a Tisza pör vádlottainak egyik védője, dr. Salusinszky előterjesztést tett, hogy a bíróság hallgassa ki gróf Károlyi Mihályt, Lovász Mártont, Jászi Oszkárt, Garami Ernőt, Szende Pált és Hock Jánost. Budapesti tudósítónk ma azt jelenti, hogy a bíróság meghozta határozatát, amely szerint Károlyiék nem hallgatja ki. A határozat indoklásában azt mondja a bíróság, hogy a főtárgyalás kizárólag a Tisza gyilkosság kiderítését célozza és így csak azok az események érdekelhetik a bíróságot, amelyek a gyilkossággal szoros összefüggnek.

Belefult a szennyvízlevezető tárnába. A Weitzer-gyár előtti szennyvízlevezető tárna eldugult és ezt Thau Mór vállalkozónak kellett rendeznie. Thau Mór kiküldte Steiszeg József nevű 40 éves munkását, hogy a hibákat hozza rendbe. A tárna mérges gázaitól a munkás rosszul lett és segélyért kiáltott. Az arra járó emberek nem tudtak segíteni a szerencsétlen fúdoklón és csak annyit tehettek, hogy a rendőrségre telefonáltak. Mire a hatóság emberei megérkeztek, Steiszeg már meghalt. A rendőrség gondatlanság miatt megindította a bünvádi eljárást, úgy Thau Mór vállalkozó, mint Varga János munkafelügyelő ellen, mert az előirt óvintézkedések szerint a tárnába csak kellő óvintézkedések mellett szabad leszállani. Varga János munkafelügyelőnek személyesen kellett volna jelen lennie Steiszeg leszállásánál, de ezt elmulasztotta.

Az európai államok hadereje. Az angol hadügyminiszter kimutatást közöl az európai államok hadseregének létszámáról. A kimutatás, amely nem fedl a tényleges állapotokat, a következő: Ausztria 30.000, Belgium 105.000, Bulgária 33.000, Csehszlovákia 147.300, Dánia 15.400, Finnország 35.000, Franciaország 809.625, Németország 100.000, Görögország 250.000, Magyarország 35.000, Hollandia 21.000, Norvégia 15.400, Olaszország 300.000, Portugália 30.000, Lengyelország 600.000, Románia 160.000, Spanyolország 190.175, Svédország 52.200, Svájc 200.000, Jugoszlávia 200.000.

Aki nem vállal főispánságot, Több lap megírta, hogy a magyar kormány Lukács Ödön Oradea-Mare (Nagyvárad) volt helyettes polgármesterét, akit a hadbíróóság tudvalevőleg az annakidején nagy feltűnést keltett összeesküvésiben felmentett, Debrecen főispánjává nevezte ki. Most Budapestről azt a hírt kapjuk, hogy a magyar kormány tényleg felajánlotta a főispáni széket Lukács Ödönnek, a kinevezés azonban nem történhetett meg, mert Lukács a megbízást nem vállalta el.

Rágalmazási perek egy könyv miatt. Érdekes beadvány érkezett ma az aradi királyi ügyészséghez. Dr. Grosz Aladárné, aki jelenleg Bécsben tartózkodik, megbízott egy aradi ügyvédet, hogy nevében több aradi újságíró és magánember ellen rágalmazási pert indítson. A feljelentésre közvetlen okot egy nemrégiben az aradi könyvpiacra megjelent könyv adott, amellyel kapcsolatban az újságok foglalkoztak Groszné feljelentésében a pletykák kitalálóját is a bíróság elé kívánja állítani.

Alkalmi ajándékok legjobb beszerzési forrása a Szépművészeti Szalon (Ortutay-palota.) Régiségek, szőnyegek, képek, szobrok, modern és antik műtárgyak vétele, eladása, cserélése és bizományi árusítása.

Robinson szigete. A chilei kormány elhatározta, hogy Fernandez Juan szigetén, amelyet mint Robinson-szigetet ismernek, nagy nemzeti parkot létesít. A sziget egy Péntek nevű ember felügyelete alatt fog állni. A sziget látogatóitól belépő-díjat szednek. Chile és Tobagó államok között jelenleg nagy jogvitát folyik, mert mindkét állam érvényesíteni akarja jogát a híres szigetre.

A fémvaluta.

(Közép Európa pénzügyi helyzete)

Bécs. Klobusovszky francia miniszter a Bécsben székelő jövételi bizottság elnöke hosszabb nyilatkozatot tett az aktuális közép-európai gazdasági és pénzügyi kérdésekről.

Ma az egész világ harcot folytat a békéért és a normális állapotok visszaállításáért. — Kezdte a beszélgetést Klobusovszky miniszter. Kétségtelen, hogy a normális viszonyok vissza fognak térni, habár olyan hosszú idő elteltével, melyre a történelemben nincsen példa. Az azonban általános érdek, hogy a pénzügyi konszolidáció minél hamarabb bekövetkezzék. Eltekintve attól, hogy a pénzügyi káosz a vele összefüggő existenciális nehézségek miatt még igen nyomasztó, minden lépés, amely közelebb visz bennünket a normális állapotokhoz, inkább lehetővé teszi a produktív munka felvételét és megindulását. Hibásnak tartom azt a felfogást, amely a háború előtti állapotokat figyelmen kívül hagyva a világ pénzügyi berendezkedését teljesen új alapokon akarja felépíteni. Azonban azt se hiszem, hogy azok a kívánságok teljesítésbe mehetnek, amelyek a pénzügyi konszolidációt csak a háború előt-

állapotok alapján vélik és óhaj-
létségesnek. Az egészségte-
állapotból csak egy kiút van:
Visszatérés a fémvalutához. Az
egészségesebb gazdasági organiz-
musoknak a dupla fémvalutára
ártérniök, míg a gyengébbek-
nek az olcsóbb és könnyebben
megszerezhető ezüst-valutát kell
megszerezniök. Ennek azonban az
előfeltétele, hogy a legtöbb ál-
lamban keletkezett papírpénz-tul-
kibocsátásokat valamiképen meg-
 kell szüntetni, mert a ma forga-
lomban levő papírpénz mennyiség
fedezetére az egész világ ezüst-
készlete sem elegendő.

Bornemissza báró földje.

(Mátsai gazdák a prefektusnál.)

Érdekes kéréssel jelent meg
tegnap délelőtt a mácsaiak küldött
sége Radu Pancu prefektus előtt.
A küldöttség tagjai elpanaszolták,
hogy mácsai és kürticsi földjeik
egy meggondolatlan birtok csele-
kötés folytán komoly veszedelem-
ben forognak. Birtokaik nagyré-
sze ugyanis, mondotta a küldött-
ség egyik tagja, odaát fekszik, túl
a magyar határon. **Bornemissza**
bárónak, a gazdag magyar birto-
kosmágnás földbirtokának egy
nagy területe pedig a határon in-
nen van román területen. Tekint-
ve, hogy a földek megművelése a
határátlépés folytonos megnehezi-
sége mellett súlyos akadályokba
ütközött, a mácsaiak egy napon
határozották, hogy más szándék-
ból ugyan, de mégis át fognak
menni a határon, át egészen Bor-
nemissza földesurhoz. Testületileg
is keresték Bornemissza bárót
birtokhelyében és egy különös egyez-
séget kötöttek vele. Az egyezés
szerint a Bornemissza báró román
területen levő földje felett ezentul
ők rendelkeznek mint földesurak,
míg a mácsaiak magyarországi
földterülete Bornemissza haszon-
élvezetébe megy át. Egy ideig min-
den jól ment. A mácsaiak kivétel
nélkül meg voltak elégedve új föld-
birtokaikkal. A napokban azonban
a Bornemissza birtokától lőtávol-
nyira dolgozó mácsaiak arról ér-
tesültek, hogy a báró Budapestre
utazott, hogy a magyar hatóságok
nál a mácsaiak földbirtokát is vég-
leg a saját nevére irassa. A pre-
fektus jóakarattal hallgatta vé-
gig a mácsaiak panaszát és azzal
akarta megnyugtatni őket, hogy
még egyáltalában nem tudhatni,
hogy báró Bornemissza tényleg
ebben az ügyben utazott-e fel Bu-
dapestre. Miután azonban máské-
pen nem sikerült lecsendesíteni a
mácsai gazdák aggályait, a pre-
fektus megígérte, hogyha tényleg
szükség lesz rá, diplomáciai úton
fog intervenálni a mácsaiak érde-
kében. A küldöttség tagjai tudomá-
sú vették a prefektus ígéretét.

Bombamerényletek és gyilkosságok Fiumében.

Abbázia: Az általános helyzet
Fiumében teljesen zavaros. A vá-
lasztások nemcsak, hogy nem hoz-
ták meg a két év óta sóvárgott
békét és nyugalmat, de az április
25-én lezajlott választások óta
olyan veszélyes a közbiztonság és
a rend Fiumében, mint még soha
azelőtt. Mint ismeretes, a választá-
sokon a város többsége az an-
nexionistákkal szemben **Zanella**
Richard mellett foglalt állást. Ami
kor az annexionisták bukása nyil-
vánvalóvá lett, százával érkeztek
a fascisták Fiuméba, ahol a legna-
gyobb terrort fejtették ki. Ezek az
elemek még ma is Fiumében van-
nak, ahol napirenden vannak a
bombamerényletek, szurkálások és
gyilkosságok. A lakosság állandó
aggodalomban él és az olasz csend-
őrokből sem bizik, mert ezekben
is fascistákat lát. Zanella, a győz-
tes pártvezér még mindig nem jö-
het a városba, ahol élete nem vol-
na biztonságban. Az olasz kor-
mány megbízottjainak kijelentette
hogy pártja mindaddig nem veszi
át a hatalmat és ő maga sem tér

vissza Fiuméba, amíg az olasz kor-
mány nem váltja be ama ígéretét,
hogy Fiumét megtisztítja a veszé-
lyes elemektől. Zanella különben
a jugoszláv kormány vendégba-
rátságát és védelmét vette igénybe
és jelenleg Buccariban lakik ju-
goszláv csendőrök védelme alatt.
Lakóházán Fiume zászlója lobog.
Állítólag Buccariba menekült párt-
híveiből kormányt alakított. Kom-
plikálja a helyzetet, hogy Zanella
és az olasz kormány között meg-
indult nyilvános tárgyalások meg-
szakadtak. Zanella ugyanis azt
követelte, hogy az olasz csend-
őroket vezényeljék el Fiuméből,
mert a lakosság maga akar gon-
doskodni a rend fenntartásáról.
Az olasz kormány ezzel szemben
ugy érvel, hogy ennek még nem
érkezett el az ideje. A fiumei ki-
kötőben minden munka szünetel,
s a gyárak sem működnek, mert a
munkások elmenekültek. Az izga-
lom általános és egyik rémlír, a
másikat követi. Senkisé tudja,
milyen véres eseményt hoz az éj-
szaka, vagy a másnap.

Orosz tanár a bolsevizmusról.

Kuliser professzor, aki a szent-
pétervári egyetemen a nemzetközi
jog tanára volt, előadást tartott
az orosz bolsevizmusról. Azzal
kezdte előadását, hogy csodálko-
zását fejezi ki azon a teljesen té-
ves meggyőződésen, amelyvel
Európában találkozott és amely
azt vallja, hogy a bolsevizmus
nem egyéb mint a szocializmus
egyik formája. Oroszországban a
szovjet kormánynak semmiéle
olyan kísérlete sem létezett soha
és nem létezik, amely a szocializ-
mus uralmának, bevezetését cé-
lozná, vagy akár a proletáriátusét.
Azt lehet mondani, hogy a szov-
jetek jelenlegi uralma valóságos
megtagadása az igazi szocializ-
musnak. Ismerteti, hogyan kerít-
tette kezébe a hatalmat a kommu-
nista párt és a bolsevizmus az első
fázisában nem volt egyéb, mint
egy banditák-gyűlése, akik a pré-
da utáni rohamaikban egyformán
voltak bolsevisták, antibolsevisták
monarchisták stb. Később amikor
a szovjetkormány akciója kezdett
tisztább formát ölteni az alaposan
elintézett lakosság kényszerítve
látta magát a kivándorlásra, vagy
arra, hogy mindent hagyjon a
maga mentére és odáig menni,
hogy a bolsevikiekkel együtt dol-
gozzék. Az ipar nacionalizálásá-
nak csak az volt a célja, hogy biz-
tosítsa a hadiipar megfelelő termé-
lését. Ma már az orosz ipar sem
nacionált, sem szocializálva nincs,
mert az egyáltalán nem létezik. Az
élelmezés kérdésében elmondta
Kuliser, hogy a liszt és kenyér
szintén nacionalizálva volt termé-
lőnél, elárusítónál és azoknál a
polgároknál, akiknél egyáltalán

volt. Ezután a kommunizmus érve
alatt végrehajtott elkobzásokról
beszélt, amely elvet mindannyi-
szor hangoztatták, amikor valamit
valamelyik polgárnál fölösleges-
nek láttak. Leírja az élet minden
oldalát, a tüzelőanyag-hiányról,
szabadságról, civilizációról beszélt
még és végül arra a konklúzióra
jutott, hogy Oroszországban ab-
szolut szükség van a tiszta demo-
kratikus vezetésre.

Franzensbad amerikai részvénytársaság.

Prága. A világhírű **Franzens-
bad** fürdőhelyet részvénytársaság-
gá alakítják át. A pénzt amerikai
pénzemberek adják, akik 30 ezer
részvényt 50 dolláros kibocsátási
áron adnak ki és ebből **Franzens-
bad** városa 16 ezer részvényt kap
ugy, hogy a város mindig abszol-
ut többséggel rendelkezik a rész-
vénytársaságban. A részvénytár-
saság az összes fürdőberendezé-
seket 60 millió koronáért veszi
bérbe. A bérleti szerződés 55 évre
szól. A bérleti összegből legköze-
lebb a fürdőhely 17 millió koronás
adósságát fizetik ki. A maradék-
ból egy új csarnokot, új színházat,
új zenepavillont építenek és újá-
szervezik a fürdőházat és a kur-
szalont.

**— VIDÉKI T. ELŐFIZETŐ-
INKHEZ!** Az előfizetési negyed
közében felkérjük t. vidéki előfi-
zetőinket, hogy ugy hátralékos
tartozásukat, mint folytatólagos
előfizetésüket az Aradi Közlöny-re
a kiadóhivatalnak minél előbb be-
küldeni sziveskedjenek.

A francia tábornok lakása. (Per a város ellen a butorok ára miatt.)

Lengyel Lőrinc aradi butorke-
reskedőt még a francia megszállás
idején megbizta a polgármester
azzal, hogy Gondrecour tábornok
várbeli lakását rendezze be. A bu-
torkereskedő eleget is tett a fel-
szólításnak és a tábornoknak a
legfényesebb lakberendezéseket
bocsájította rendelkezésére. Múlt
az idő és Lengyelt senki sem elé-
gítette ki, sőt a város egyenesen
megtagadta az adósság kifizeté-
sét. Lengyel ügyvédje utján bepe-
relte Aradváros közönségét a be-
rendezés költségének a megtéríté-
sére. Ma tárgyalta ezt az ügyet
az aradi járásbíró sőt **Éles** Si-
mon járásbíró és tekintve, hogy
több vitás kérdés merült fel, el-
rendelte a bizonyítás kiegészítését
és a tárgyalást elhalasztotta.

Zita exkirályné autója.

Az oradea-marei (nagyvárad) álla-
máson a sinekem féltreolva egy szürke
lőrő vesztel. A kocsi tetelén a pompás
autó tűnik fel. gyönyörű karcu jószág,
melyről most bontótlak le a ponyvataka-
rót és a gyékényeket. A hatalmas, négy-
ülékes csukott karosszériájú 45 HP. szü-
lon turakocsi elsőrangú Daimler-gyárt-
mány. Az a nevezetessége, hogy selyem
puhaságú bőr-ülében valaha királyi asz-
szonyt hordozott kirándulásain. A legmo-
dernebb felszerelésű, önkapcsolóval, bel-
ső és külső villanyvilágító apparátussal
ellátott autó Zita ex-királyné tulajdona
volt és a forradalom kitöréséig a bécsi
Burg garázsának áttományaiba tartozott.
A bécsiek jól ismerték a barna-lakkos
udvari autót, amelyben rövid turákra in-
dult Zita az ex-trónörökös és udvar-
hölgyével. Rövid gödöllői szezsurián
1917-ben szintén ezt a kocsit használta,
amelyet állandóan Warter főhadnagy
vezetett. A híres gépkocsit egy bécsi
szállodás vásárolta meg, akinek birto-
kából egy nagykereskedőhöz jutott. Ez
a bécsi ur hozta Oradea-Marera a neveze-
tes autót, melynek új gazdája akadt, még
pedig két millió osztrák koronáért. Való-
színű, hogy az új gazda a kocsit már
tovább is adta.

Jellinek Morton büntársa.

(Letartóztattak egy budapesti
hirlapírót.)

Annakidején nagy feltűnést
keltett **Jellinek** Mortonnak világra
szóló vajutalopása. A hirhedt Jel-
linek, mint ismeretes, majd nem
egy milliárd értékű valutát sze-
dett össze ügyfeleitől s a hatal-
mas vagyonnal megszökött. Állí-
tólag Amerikában tartózkodik a
valutaszélhámos. Most budapesti
tudósítónk azt jelenti, hogy Jel-
linek Morton állítólagos büntársát,
Lendvay Miklós budapesti hirlap-
írót a rendőrség őrizetbe vette.
Balogh Etel színész nő jelentette
fel a hirlapírót, akinek egy negy-
venezer frankos csekket adott át
bevéltás céljából, de a pénzt nem
kapta meg. Lendvay Miklós kihall-
gatása során azt vallotta, hogy a
csekket Jellinek Mortonnak adta
át, aki azt eltűnése előtt bevál-
totta.

Közgazdaság.

Emelkedtek a valuták.

Budapest, június 3. A valuta-piacon a záratkor az összes idegen valuták emelkedtek. A márka, leu és szokol állandóan szilárd. Tőzsdezárjat. Napoleon d'Or 790, angol font 935, dollár 240, francia frank 2010, lengyel márka 25, márka 380, lira 1280, osztrák korona 40'5, rubel 69, leu 405, szokol 365, korona dinár 710.

Zürich, június 3. Tőzsdezárjat: Berlin 880, Hollandia 19625, New-York 572'5, London 2224, Páris 4745, Milano 2990, Prága 830, Budapest 232'5, Zágráb 425, Bucuresti 945, Varsó 55, osztrák lebelyegzett korona 99.

Bécs, június 3. Márka 940, leu 990, lira 3170, francia frank 5000, svájci frank 10620, dollár 605, szokol 880, angol font 2360, dinár 1790, magyar korona 256, lengyel márka 58.

Budapest, június 4. Magánforgalomban dollár 228, leu 394, szokol 348, márka 360. Zürich, június 4. Budapest 242 és fél, Berlin 897 és fél, Newyork 574, Milanó 29.90, Prága 835, Zágráb 425, Bucuresti 945, Bécs 132 és fél. Osztrák lebelyegzett korona 99, Varsó 055.

Arad, június 4. Dollár 56-57, márka 1'02, magyar korona 0'28, osztrák korona 0'10.

Eladott aradi ingatlanok.

Özv. Popovics Péterné és Popovics Iván eladták a Piata St. Sava (Kelemen-tér) 2. számú házat 54.000 leierért Szmuhiyi Károly és nejének. — Lukács Mariska és Lukács István eladták a Strada Mihai Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. számú házat 305 ezer leierért Weiszberger Mór és nejének és Weiszberger Henrik és nejének. — Bleier Soma eladta a Str. N. Oncu (Schweidel József-utca) 9. számú házat 7000 leierért Ficzy Arankának. — D. Nagy István és neje eladták a Zimán dűlőben fekvő 200 négyszögöl házhelyet 10.000 leierért Molnár Károly és nejének. — Tóth Sándor és neje eladták a báró Josika-tér 1. számú házat 12.000 leierért Faragó Pálnának.

— Kinevezések az Aradi Első Takarékpénztárnál. Az Aradi Első Takarékpénztár igazgatósága az intézet két régi érdemes tisztviselőjét, Gaál Józsefet és Kiszely Gyulát eddigi odaadó szolgálataik elismerésül öegvezetői jogosultsággal ruházta fel.

— A lebelyegzett értékpapírok. Az aradi királyi pénzügyigazgatóság táviratot kapott a eluji (kolozsvári) pénzügyi államtitkárságtól, hogy a lebelyegzett értékpapírokat jelentse be. A pénzügyigazgatóság még nem készült el az összesítési munkálatokkal és így egyelőre nem tehet eleget a felhívásnak.

— Tíz milliárd magyar bankjegy kioszerelése. Budapest. Eddig tíz milliárd korona értékű magyar bankjegyet cseréltek be új államjegyekre. A régi bankjegyeknek több mint a fele kiesett a forgalomból. A magyar pénzügyi kormány azt reméli, hogy június hó végéig a pénzbecserelés teljesen lebonyolódik.

— A Neuschloss fele nassói tanács és gőzlüzés r. t. helybéli organizációja tárgyalásban került a hírekre néve kérést

intéztünk Stern Gyulához, mint a társaság igazgatójához, aki kijelentette, hogy őt a vezérigazgatói cím meg nem illeti és a többi forgalomba került személyi adatok is tévedésen alapulnak és a való tényeknek meg nem felelnek.

— Huszonötmillió aranyrubel Romániának. Bucuresti. Megerősítik azt a hírt, hogy a svéd kormány hajlandó kiadni Romániának azt a 25 millió aranyrubelt, amelyet vasuti anyagok szállításánál garanciaként kapott az orosz szovjetkormánytól.

— Vám- és illetékmentes hajózás. Barcelona. A közlekedési konferencia kimondta, hogy minden, több országot átszelő folyamon a hajózás az összes államok lobogói számára egyformán szabad és mentes minden díjtól, vámtól és illetéktől.

LEGUJABB.

A MAGYAR PÉNZBECSERÉLÉS. BUDAPEST. A magyar hivatalos lap közli, hogy a pénzügyi kormány a tizezer és ezer koronás magyar bankjegyek kicserélésének határidejét június 18-ig meghosszabbította.

FEDÁK SÁRI ROMÁNIÁBAN. BÉCS. Egy itteni lap azt írja, hogy Fedák Sári legközelebb az oradeamarei (nagyváradi) színházban fog vendégszerepelni. A lap úgy tudja, hogy a kiváló művésznő legelőször a János vitézben lép fel.

A TRIANONI BÉKESZERZŐDÉS. PÁRIS. A francia kamara kedden kezdi meg a trianoni békeszerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

MERÉNYLET A VOLT WÜRTEMBERGI TRÓNÖRÖKÖS ELLEN. BERLIN. A volt württembergi trónörökös ellen, aki Zeil herceg (Berschleben) tartományban levő birtokán ma vendég tartózkodik, merényletet követtek el. Az extrónörökösre, amikor vadászatról hazatért, az országúton sörrel rálóttek. A volt trónörökös eszméletlenül esett össze és a házigazda is megsebesült.

FRANCIAORSZÁG AZ OROSZ ORSZÁGI HADIFOGLYOKÉRT. PÁRIS. A francia szenátus törvényjavaslatot fogadott el, a mely szerint Franciaország a különböző közép-európai kormányoknak az Oroszországban levő hadifoglyok hazaszállítására öt millió frankig előleget engedélyez.

TISZA-ÜNNEPÉLY. DEBRECEN. Az itteni honvédszázred tisztikara tegnap megünnepelte gróf Tisza István emlékeztétét. Tótváradi Asbóth István ezredes szép beszédben emlékeztetett meg a huszárezred néhai parancsnokáról. Ezután Beöthy Zsolt az országos Tisza-emlékbizottság elnöke megköszönte a katonák hűségét Tisza emlékéhez. Az emléklakomán 250-en vettek részt, köztük Tisza tisztelői és volt politikai barátai.

A FRANCIÁK HELYESLIK BETHLEN MAGATARTÁSÁT. PÁRIS. A francia lapok behatóan tárgyalják gróf Bethlen István magyar miniszterelnöknek a nemzeti gyűlésen mondott beszédét, a melyben kifejtette, hogy Kun Béla kommunista propagandája nemcsak Magyarországnak, hanem egész Európának nyugalmaát fenyegeti s ezért mindent el kell

követni, hogy annak esetleges súlyos következményeit elhárítsák. A francia lapok általánosan helyeslik a magyar kormány magatartását a bolsevista aknamunkával szemben.

A SVÁJCI UJSÁGÍRÓK TANULMÁNYUTJA. SZEGED. A svájci újságírók tanulmányuton Szegedre érkeztek, ahol megtekintették a tipikus magyar tanácsot és a paprikatermelést. A külföldi vendégek mindenről nagy elragadtatással nyilatkoztak.

A TISZA PER. BUDAPEST. A Tisza-per mai főtárgyalásán az aradi származású Kósa Ernő őrnagy, aki október 31-én az Astoria előtt szolgálatot teljesítő önkéntesek parancsnoka volt, azt vallotta, hogy a tömeg behatolt a szállóba és Lukachich kiszolgáltatását követelte. Arról, hogy nyolc fegyveres katona kijött volna az Astoriából, nem tud. Gerlóczy, aki mint főhadnagy szintén szolgálatot teljesített, sem látta a fegyveres katonákat. Vágó Wilhelm Jenő a tanuvallomások után megjegyzéseket tett. Elnök: Elég már! Ugy sem hiszem el magának, hogy maga gyilkolta meg Tiszát. Az elnök megjegyzése derültséget keltett.

JÓVÁTÉTELI BIZOTTSÁG HELYETT — KONTROLL-MISSZIÓ. BUDAPEST. Kormánykörökben úgy tudják, hogy a jóvátételi bizottság helyett ugynevezett kontroll-misszió jön Budapestre.

MOZI.

* Mozijogok visszavonása Magyarországon. Budapest. A belügyminiszter rendelkezése Debrecenben, Szegeden és Miskolcon is visszavonták a régebbi engedélyek nagy részét. A mozijogok új engedélyesei társadalmi, művelési és kulturális alakulatok.

* Vasárnapi műsor az Apollóban és az Urániában. Vasárnap az Apolló és az Uránia színház kiváló műsört mutat be. Az Apolló színházban a „A vágyak ösvénye” című szenzációs dráma kerül utóliára vetítésre. A déli Kárpátok embereinek vad szenvedélye tombol ebben az erotikus levegőjű drámában. A szerelem örök problémája robban ki e pompás filmen idegfejtő cselekményben. A vér bűnét csak a vér moshatja le. A szerelmében megsértett him megöli hitvesét, aztán önmagával végez. Megragadó részletek egészítik ki a dráma cselekményét. A fővételek festőien szépek és szingazdag képeket rajzolnak élénk. A dráma szereplői a legkiválóbb magyar művészek sorából kerülnek ki. Összevetve az egészét, az Apolló színház vasárnapi közönségének kiváltságos szórakozásban lesz része. Ugyisintén az Uránia színház is elsőrangú filmet mutat be „A léleklató” cím alatt. A pszichoanalízis tudományának szolgáltatásában áll ez a nagyértékű művészi film. Idegbemarakoló cselekménye azt példázta: boldog az az ember, aki nem tud mások lelkebe látni. Jelenetről-jelenetre válik érdekfeszítőbbé a mesterien kiépített mesés szöveg, amelyet művészi gazdagságú film hoz élénk kiváló színészek játékában.

* Új műsor az Apollóban és Urániában. Hétfőn úgy az Apolló, mint az Uránia színház új műsört mutat be. Az Apolló Alfréd Capus megható regénye nyomán készült filmet. „A kaland”-ot mutatja be, az Uránia pedig „Egy csavargó regénye” címmel nagyszabású kalanddrámát tűzött műsorra. Mindkét színház igazgatósága intézkedéseket tett arra, hogy modern szellőztetők állandóan hűvösen tartják a nézőteret.

Felsősziléziát

felosztják.

LONDON. Itteni kormánykörökben kívánatosnak tartják, hogy a legfelsőbb tanács összeüljön és munkaprogramot dolgozzon ki a felsősziléziai kérdéssről. Az olasz kormány már megtette javaslatát Felsőszilézia felosztásáról. A javaslat szerint Lengyelország megkapná a déli kerületeket az Oderától keletre, kivéve azt a részt, a melyen a Felsősziléziát Posennél összekötő vasutvonal fut át. Megkapná továbbá kattovitzi, a königshüttei, beutheni és tarnovützi kerületeket és a lubnützi kerületet részben. A németeknek jutnának az északnyugati területek, a gleitwützi és hindenburgi kerület, továbbá a ratibor-gleitwützi vasutvonal.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

NYILTÉR.

Le ezen rovat alatt közlésekért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátok és jó ismerősök, kik drága jó anyáink

özv. Neumann Istvánné

temetésén megjelenésükkel kifejezett munkát enyhíteni szívesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

A gyászoló Neumann család.

Ön Bánatban

vevőkört szerez,

legjobban ajánlott bej. czög:

Schattenles Ügyvédség, Lugos, Vásárutca 2. — Telefon 16. szám. Képviseltek — Bizomány. 2289

ÉRTESÍTJÜK a szövetségeket és kereskedő urakat hogy nagyobb mennyiségű különféle

textilárut

angol posztószöveteket stb. kaptunk eredeti gyári áron való eladásra. „ARADAN” societate comerciala si industrială pe actiuni ARAD. 2387

la minőségű vászonbetétes dombora perimetézó szelepek, vászonbetétes perimetézó tömlők, prima bortömlők, gáztömlő nyaragummi tömlő és kőpenyvulkanizáláshoz Autó pneumatikok mindennemű tömör-gummik és műszaki cikkek legalacsonyabb napi áron

az Automobil és Gépkereskedelmi Vállalat, Arad, Str. Alexandri (Salacz-utca) 6. szám. Telefon 112. szám.

**Perfekter tüchtig
deutscher Korrespondent**

32 Jahre alt, mit prima Referenzen
und langjährigen Zeugnissen

sucht

Haupt- oder Nebenbeschäftigung. Zuschriften sub „Korrespondent“ an die Administration. 2291

Kölcsönöket

házakra, értékpapirokra. Idegen pénznemeket vesz és elad. Atutalásokat, fizetéseket eszközöl bárhová legjutányosabban

Lloyd-Bank

Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 9. szám. Minorita templommal szemben. 10924

Reusz Mór és Fia

ecetszeszgyárosok

Aradon, I. Bul. Regelo Ferdinand (Boros Béni-tér) 12., bekapcsolt telefon szám 162. sz.

Ajánlják

tiszta szeszből készült magas foktartalmú ecetszeszgyártmányait.

150 Lejért

1000 amerikai dollár magas CIPOK kaphatók Fratii Apponyi Testvérek Arad, Bulov. Ferdinand 7. 10921

Mielőtt butorait beszerezné,

okvetlen keresse fel

BARICZ MATEJ
uj butorraktárát

Str. Metianu (Forray-utcában.)

MIELŐTT HÁZAT ÉPITENE,
Álakthassa, tatarozza vagy bármily javítási munkát végeztetne, kérjen ajánlatot

TRITTHALER FERENC

Építészeti irodájától Str. Cosbuc (Wesseley-utca) 47. ahol tervet és költségvetéseket a legmodernebb építkezésekről, a vállalt megbízások pedig a legutányosabb áron elkészíttetnek. 10781

Megérkeztek

az újragyártott szürke valódi anti-lepp és szürke schewró cipők legutolsó párisi divat. Tartósak és olcsók. Tessék kirakatainkat megtekinteni. 1972

„TRANSILVANIA“

olpészvetkezőt. Platá Avram tanu (Szabadság-tér) 14.

Mielőtt kocsit venne,

becserélne, vagy eladna, forduljon bizalommal:

SCHAMBERGER kocsigyáros, Bulv. Reg. Ferdinand (József heg-ut) 11., ahol állandóan a legjobb minőségű kocsik, hintók nagy választékban kaphatók. Kocsik és autók fényezése és javítása pontos kivitelben méltányos áron elvégzik. Használt kocsikat megvesz és elad. Vezemkés kocsikat bizományba eladásra vállal. 10450

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szepülők, májfoltok, bőrrákák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozszáraz, úde hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

**ELADÓ SOBORSINBAN A
BACK-FÉLE FÜRESZTELEPEN**

képv. malomberendezés, mely áll: 2 pár kőből, 1 hengerből, hozzávaló szitákkal, azonkívül egy 17 méter hosszú és 13 méter széles gatterszín összes faanyaga, téglája és cserepe. Értekezhetni Soborsinban

WERNER J. FÜLÖPNEL. 2315

**Str. George Lázár
(Simonyi-u.) 2. sz.**

ház eladó.

Bővebbet szíveségből Luttváknál. 2374

FOG	JEANETTA MOHRI világ. fogtechnikusa Arad, Luther-tér 1. Randel 8-12, 2-7-ig. Mindén csütörtökön szegényeknek ingyen foghuzás.	FOG
-----	--	-----

Felhívás!

Értesítem a t. közönséget, hogy Hunyadi-utca 1. szám

szabó - üzletemben

megfelelő szakmunkáimmal készíték férfi ruhákat jöminőségű hozzávalóval **400 Lejért.** 2308 Szíves pártfogásukat kéri:

Gábrilla Deutsch urí szabó.

A tisztelt közönség becses figyelmébe ajánlom Ingatlanforgalmi és bizományi vállalatomat. Ajánlok megvételre kisebb és nagyobb házakat, vendéglőket és kávéházakat. Tisztelettel: 2311 **Lázár Sebő,** Calea Saguna (Varjassy Lajos-u.) 97.

Minden nap

indítunk teherszállító kocsikat Oradea Mare (Nagyvárad) és Timisoara (Temesvára.)

WEISZ és HAASZ szállítók

Telefon szám 813. Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. szám. 10699

**Megnyilt
'VICTORIA'**

butorgyár lerakata: Neuman-palota Str. Horia (Széchenyi-utca), ahol mindennemű butorok a leggyorsabbtól a legmodernebb kivitelig állandóan raktáron vannak igen olcsó árak mellett. 2195 Az EST Hirlapiroda, Marosvásárhely.

Bürger Albert

vegyészeti gyára Targa - Mures-Vásárhely. Ajánl elsörendű. 2262

terpentint

kgrammenként 24 Lei. Szétküldés 4 kgrmos bádogdobozokban. Csomagolás önköltségen.

**Első minőségű
kátrányfedéllemez**

1 tekeres 10 □ méter 40.- Lei. Megrendelhető:

Kálmán A.

műszaki irodájában, Arad, Piata Catedralei (Thököly-tér) 6. Telefon 899. 2265

Egy villanyerőre berendezett **könyvnyomda** megye székhelyen **azonnal eladó.** 2285

Cim: **CSÁKAY, Torda.**

Szalmarázó tengely,

tőrekrázó tengely, dob tengely, gyűrűkenesű dob csapágy, feszmerők (manometer) és bármily gép javítását, vasöntvények szállítását vállalja: 2208

Aradi Vasipar p.-t.
Arad, Str. Kogalniceanu (Mikes K. utca) 45.

Festékáruk

Erkeztek külföldről és olcsó árban kaphatók nagyban és detailban. 10787

Iritz festéküzletben

Földes gyégytár mellett. Oriási választék prima padlólakkokban és email lakkokban.

Első minőségű,

ösömagolásra kitünően alkalmas

Cellulose papir

1 méter széles tekerésekben, kilónként 5 Lejért kapható: 2264

NAGY FARKAS cégnél, Arad.

Telefon 268. szám.

Esetek, meszelők, gyökérsurítók s mindennemű kefék, cirókseprők nagyban raktára. Vizonteladókknak a legolcsóbb beszerzési forrás. 2246

VAKOK BOLTJA

Arad, Str. Gen. Grigorescu (Tabajdy-u.)

Minden nap

Indítunk luxus autót Aradról-Oradea-Mare (Nagyváradra) és vissza. Indulás Aradról reggel 8 órakor Weisz és Haasz szállító irodától Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. Jegyek ugyanott kaphatók személyenként 260 Lejért. Oradea-Mare (Nagyváradon jegyek a Központi Újság-irodában kaphatók Royal kávéház mellett, indul délután 3 órakor. 10698

Siklován si Comp.

FRITZELAKK

európaszeri legjobbnak elismert padlófénymáz és Fritze zománfestékek érkeztek és legolcsóbban kaphatók

ANTONIU N. BRAUN festékraktárban Arad, Bulv. Regelo Ferdinand (Boros Béni-tér) 7. 2181

Elköltözések miatt

minden elfogadható ár mellett eladó házak:

Strada S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. sz. és Strada Romanului (Zrinyl-utca) sarok, emeletes.

Strada Gozdu (Szent István-utca) 8. sz. sarok, földszintes.

Strada Vasile Stroeescu (Teleky-utca) 7. sz. sarok, földszintes.

Strada Grigorie Alexandrescu (Bercsényi Miklós-utca) 7. sz. Strada Tribunal Axente (Damjanich-utca) 28. sz. átjáró magas földszintes.

Strada Marasescu (Kossuth-utca) 67. sz. két emeletes.

Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 2. Strada Dimitrie Raicu (Andrényi Károly-utca) 1. sz. sarok földszintes

Calea Radnai-ut 14. sz. emeletes. Értekezni:

Gábor építésznél

Fehér Kereszt kávéházban. 2250

**A legszebb strandruhák
Stern Testvéreknél**

kaphatók. (Mérték után is.) Cloth férfi uszórúhák raktáron. Strada Metianu (Forray-utca) 20.

150 számú telefonunkat újból bekapcsoltattuk

Czeiler és Szathmáry

asztalos-áru gyár. Kész ajtók, ablakok, raktáron.

Társulnék

jól bevezetett, jövedelmező vállalathoz 100-150 ezer Lei tőkével, kellő garancia mellett. Csakis komoly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek e lap kiadójába intézendők: 2320

„AGILIS TARS“ jellege alatt.

Uj! Uj!

Megnyilt Gyermekek és Női divat terem.

Előzékeny kiszolgálás, olcsó árak.

Csajda Ferencné,

Moise Nicoara (Petőfi-utca) 13. 10974

Szörmeit

csak úgy évelhatja meg ha nyári gondozásra ENGLHARDT SZÜCS-CÉGHEZ Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. viszi, ahol szavatosság mellett mindenfélé szörme gondozása elvállaltatik. 10790

Aszfalt és kátránypapir

ásvány-, kőszén- és fakátrány, carbolineum, fedéllakk, szurok, Biber, szigetelőanyag, facement, carbolpor naftalin, vaslakk, Rézkénpor, sicíliai darabos- és örölt kénpor, vászon és papirkénlap lmsy, parketviasz 2245

Dobiaschi-Dörner

vegyttermék gyárban Arad.

Butor!

Keveset használt barock stílusú házunkba ágybetéttel elutazás miatt sárosan eladó. Teljesen új modern háló- és ebédlő-szobák rendkívül olcsón kaphatók: PALADICS ASZTALOSNÁL Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 37. 10971

Gummitömlőt

Spiráltömlőt

Gummillemezt

Gummiarut

2151 műszaki célokra

PIRELLI-féle

milánói gyártmányt szállít legolcsóbban azonnal raktárról:

Sz. G. E. Géposztálya

Sibiu (Nagyszeben) Só-u. 22. A milánói PIRELLI gummigyárak egyodárusító helye.

Kenderzsineg, ponyva, tömlő, előnyös áron **HACKER** TESTVÉREKNEL ARADON

Iroda: Strada Muresului (Maros) 1.

Apró hirdetések.

Levelezés.

SZÉPNEK mondott fiatal asszonyka feltétlen diszkrét középkori uriember barátságát keresi, aki nehéz helyzetében anyagilag támogatná. „Még nem volt barátom” című jellegű leveleket Wallinger hirdetője továbbítja. 10973

Alkalmazás.

ROMÁNUL, németül, tótul, beszélő magyar 24 éves fiatalember, ki jelenleg egy nagy vállalatnál utazó és bevásárló állását hasonlóval felcserélné. Cím Klein hírlapirodában. 10490

DEUTSCHES Fraulein wird zu Zwei Knaben aufgenommen. Wird gut behandelt, und gut bezahlt. Adresse in Wallinger-Büro. 10972

HÁZMESTERI állást keres gyermektelen házaspár, aki az ács és kőművesmunkát érti, július 1-ére. Címe Wallinger hirdetőjében. 10973

FŐZŐNŐ FELVÉTELEK jó fizetéssel Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-utca) 8. Vándornál. 10973

FŐZNI TUDÓ mindenestül két tagu családnak keresetlik Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. I. em. 10490

GYORS- ES GÉPIRÓT keresek. Ajánlatokat „Kelet” hírlapirodában Arad Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. 10924

TANULÓ FIUK 10 lei napi kezdő tizedessel felvételnek Stiaszny kaptata gyárában, ugyanott munkások gépmunkára felvételnek. 2329

SUCHE INTELLIGENTES, solidees deutsches fraulein für Nachmittagsstunden. Adresse in Administration. 2328

CUKRASZ SEGÉDET, nőtlen, megbízható, 60 éves munkást felvesz Wild Ferenc cukrász. 2327

BOLTIÉNY, aki magyar és német nyelvet bírja, felvétetik. Bővebbet Müller J. és Fia üzletében Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 3. 10972

JÓL FŐZŐ, rendszerető szakácsné azonnal felvétetik Strada Grecsanu (Perényi-utca) 6-8. háztulajdonosnál. 10972

JOBB CSALÁDBÓL való nő házaknál mosást és vasalást vállal. Szilágyi Jánosné Strada Kálvin János-utca 32. 2301

INTELLIGENS NŐ házikisasszonynak ajánkozik kisebb családnak. Ajánlatokat „Házvezető” jellegre a kiadóhivatalba kér. 2293

NŐS fiatal ember házmesterei, vagy vincelléri állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2294

CSEPLÉSHEZ gyakorlott gépész keresetlik. Boár György. Siria (Világos) 2297

AZ UJARADI uradalmi sörgyár állandó munkára jó díjazás mellett több kádárt vesz fel. Jelentkezni lehet ugyanott. 10971

BÁRMINEMŰ írásbeli munkát, esetleg délutáni foglalkozást elvállaló gimnáziumot végzett urileány. Cím a kiadóhivatalban. 2263

VINCELLÉR azonnali belépésre keresetlik. Fizetés meggyezés szerint, lehetőleg hegyaljai ember. Soltz, Str. Prima Verii (Báthory-utca) 45. 2309

NEVELŐNEK ajánkozik okleveles tanító. Bírja a német és magyar nyelveket. Leveleket „Vakáció alatt” jellegre a kiadóba kér. 2312

TÖBB ÉVI irodai és műhelyvezetési gyakorlattal bíró tisztviselő önálló munkakörü állást vállalna azonnal. Választ „Önálló” jellegre a kiadóba kérek. 2317

DEUTSCHES Mädchen suht bei sofortigen Eintritt Stellung. Adresse Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 25. ajtó 1. 2307

ÖNÁLLÓ francia munkásnőket felvesz Robe-szalón. 2298

GYERMEKTELEN HÁZMESTERNE keresetlik. Cím a kiadóhivatalban. 2250

Lakás.

FIATAL HAZASPAR szépen butorozott különbejáratu szobát keres. Cím a kiadóban. 2338

INTELLIGENS fiatal ember keres külön bejáratu butorozott szobát. Cimeket: Klein hírlapirodában. 10490

BUTOROZOTT HÁLÓSZOBÁT teljes ellátással, vagy anélkül keres tisztviselő házaspár. Ajánlatokat „Tisztaság” jellegre a kiadóba. 2296

VILLANYNYAL ellátott nagy egyszobás lakásomat elcserélném egyszobással. Cím: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10972

ÖTSZOBÁS gyönyörű nyári nyaraló a hegyvidék repatriáltatás miatt eladó. Bővebbet Wallinger irodában. 10973

KÉT KÜLÖN BUTOROZOTT szobát keres egy férfi és egy nő. Cím: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10973

Vétel és eladás.

KITÜNŐ MÁLNASZÖRP nagyobb mennyiségben kapható Kardos ásványvíz kereskedőnél. 2322

ELADÓ 27.000 darab Ia osztályu égetett téglá. Cím Haász hirdetője Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10699

MODERN háló, modern ebédlő berendezés, gramofon, lemezek, faesztergapad, egyszerű divány, olcsón eladó Strada E. Ghiba Birta (Variassy József-utca) 20. 2323

MANILAFONAL, eredeti amerikai érkezett Kovács Soma Társa Arad. 2242

FRISS VAJ kapható. Kilója 32 lei. Bulevardul Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 3. házfelügyelő. 2326

CSEPLŐGARNITURA üzembékes állapotban teljes felszereléssel eladó. Wittenberger, Kovászi. 10489

HÁLÓSZOBÁK, teljesen újjak, olcsón eladók Neuman Samu-ut 111. 10972

RÉZKÉNPOR, dupla carbolineum, facemint, fedéllakk, vaslakk fedélagasz Dobiaschi Dörner Arad. 2290

AUTOMOBIL TÖMLÖK és köpenyek. kerékpár tömlők gyári áron Kovács Soma Társánál Arad. 2302

EGY 20 éves szép nagy palma 500 leiert eladó Strada E. Ghiba Birta (Variassy József-utca) 24. 2300

MALOMKÖVEK eredeti francia és quartz, szitacselyem minden számban beszerezhető Kovács Soma Társánál Aradon. 2303

ELADÓ egy jókarban levő Umrath 8-as X. presz eredeti magánjáró cseplőgarnitúra. Cím a kiadóban. 2292

SZARVAS és őz aggancs faliképek eladók Thökölly Imre-utca 17. 2299

GŐZCSEPLŐK magánjárók 6 HP. motorok, gépzemai cikkek készleten Kovács Soma Társánál Arad. 2304

KITÜNŐ árpa, zöld takarmány, másfél hold eladó. Soltz, Strada Prima Verii (Báthory-utca) 45. 2310

KÉT FORGATHATO borbélyszék és egy márványlapu borbély asztal eladó. Cím a kiadóban. 2321

SZALONGARNITURA, konsul tükör, ebédlő kredenc, stb. eladó Strada Russu Sirianu (Aulich-utca) 15. 800

KOMPLET fürdőszoba berendezés eladó. Cím a kiadóban. 2107

EBÉDLŐ SZÖNYEGET keresek megvételre. Ugyanott egy kertj garnitúra eladó. Cím a kiadóban. 2324

MODERN amerikai új Remington írógépek, feltűnő olcsó árban kaphatók. Megtekinthetők a Panonia szállóban, érdeklődni a portásnál szerdán d e. 10. d. u. 6-ig. 2335

ANTIK és modern porcellánt, butor, szőnyeget, festményeket, ékszer, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Allandó kiállítás. Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

FABRICA DE UELIURI DIN ARAD, Alexandri Lengyel si Fil (Aradi Olajmalom, Lengyel Sándor és Fiai) Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 22. Telefon 135. Ajánl napi áron deszillált és raffinált gőpölaját, vulcán olaját, gőz és motorhengerolaját, autóolaját, autó és nehéz benzint, továbbé zsirt, sárga és fekete kocsikenőcsőt, tőkmag, napraforgó és pepecolaját, olajpogácsákat. 10641

LEVÉLPAPIR, selyempapír beléslő borítékkal dobozonként 16 lei, Knieszer papirkereskedőnél, Dobó-utca. 10671

BUTOR, Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butoraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 4836

IRODAI íróasztalokat, székeket keresek megvételre. Cím: „Kelet” hírlapirodában, Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. 10924

Ingatlan.

ELADÓ Hal tér 13. sz ház. 2334

MODERN egyemeletes belvárosi ház elfoglalható ötszobás lakással eladó. Str. Ciontea (Pölsenberg-utca) 8. 10973

CSINOS ház kerttel együtt eladó. Csatorna-utca 7. 2295

ELFOGLALHATÓ szép modern magánház eladó Strada St. George (Dezső-utca) 2e) 2289

HÁJÓ-utca 30. számú ház fűszerüzlettel eladó. 2305

HÁZ nagy gyümölcsös kerttel szabad kézből eladó. Cím Takács Laosné, Toronya. Ugyanott lakatos és bádigos szerző szám eladó. 2306

EGY HÁROM szobás magánház eladó. Péter-utca 7. 2313

ELADÓ sarokház fűszerüzlettel Strada Gradinarilor (Magyar-utca) 11. 2318

ELADÓ ház elfoglalható modern négyszobás lakással igen olcsón Strada Garagiale (Csiky Gergely-utca) 11. 2319

MODERN HÁZ elfoglalható ötszobás lakással, gyáralapításra, vagy gazdálkodásra alkalmas telekkel eladó Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-u) 38. 2275

ELADÓ SZŐLŐ. Siria (Világos) a 12-ik motor megálló közelében egy 4/1 katasztrális hold szőlő kőlnával, teljes berendezéssel eladó. Bővebbet az Aradi Első Takarékpénztár főpénztáránál. 2192

EGY daráló malom teljes felszereléssel, 12 lóerős motorral eladó. Calea Rădnei-ut 54. szám. 2169

Különféle.

BUCURESTIBE utazom hétfőn este, utlevelek láttatkozását felelősség mellett olcsón vállalom. Cím: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben) 10972

Dr. FÖLDES ES HEHS orvosi laboratóriuma Aradon. Végez emberi válladékok, vizelet, köpet, ex- és transudatum vizsgálatát. 10831

MALTRY

párisi női szabó
Str. 29. Decembrie
(Hasszinger-u.) 3a. 2325

Rubinstein Mór

államvasuti szállító, az aradi és curtici (Kürtös) vámhivatal
hivatalos vámkövetítője

ARAD.

Interurban-telefon 188.

Határkirendeltség Curtici (Kürtös)

Elvállal mindennemű szakszerű **vámkezelést, vámelőjegyzéseket, vámkülföldről és külföldre.** A vámhivataloknál saját szakközegemmel, vámdeklarációnkkal vagyok t. ügyfeleim rendelkezésére. Mindennemű **tranzitálás, interventiók és felvilágosítások** mindennemű **vám- és szállítási ügyekben, fuvardíjszabásokról.**

Rendszeresített gyors-gyűjtőforgalom **Cseh-szlovákiából, Ausztriából, Magyarországról,** valamint Erdély összes állomásaira és állomásairól.

Képviselem a kontinens minden nagyobb piacán.
Levelezés: magyar, német, román, francia, angol nyelveken. 2202

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz. 2119